

Tillsynsplan för 2020–2024 avseende alkoholserving samt försäljning av tobak, e-cigarett, folköl och kontroll av läkemedel

Tillsyn av serveringstillstånd

Servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker får ske endast av den som meddelats serveringstillstånd enligt alkohollagen. I kommunens tillsynsansvar ingår förebyggande, yttre och inre tillsyn. Tillsynen utförs av minst två personer från tillsynsmyndigheten av såväl säkerhetsskäl som att förhindra jävssituationer. På serveringsstället ska råda ordning och nykterhet. Servering ska ske med måttfullhet och får aldrig ske till underårig.

Kommunen ska enligt alkohollagen bedriva tillsyn så att alkohollagens bestämmelser efterlevs. Om missförhållanden upptäcks kan kommunen meddela innehavaren av ett serveringstillstånd en erinran, varning eller i allvarliga fall återkalla serveringstillståndet.

Tillsynen avser såväl tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd som tillståndshavare som meddelats tillfälligt serveringstillstånd. Serveringstillstånd kan avse servering till allmänheten eller slutna sällskap.

Förebyggande tillsyn

Kommunen ger information, utbildning och rådgivning till tillståndshavare och serveringpersonal. Kommunen och polisen utbildar tillståndshavare och restaurangpersonal i ansvarsfull alkoholserving, enligt STAD-modellen. Utbildning genomförs en gång per år tillsammans med Värmdö kommun.

Nacka har även som målsättning att tillsammans med polisen genomföra minst en krögarträff per år för ömsesidig information mellan myndigheter och tillståndshavare.

Nacka kommun har idag ett informationsmaterial i form av en ”Restaurangbox” som ges till nya tillståndshavare. Idén med boxen och motsvarande material finns på webben och är mycket uppskattat. Vitsen är att det ska vara lätt att göra rätt, få kontakt och hjälp på ett

snabbt och smidigt sätt. Kommunen kommer fortsatt att erbjuda ansvariga i bolag med serveringstillstånd i Nacka kommun att skriva kunskapsprovet i syfte att öka kunskapsnivån. Detta ligger i linje med Nackas vision.

Inre tillsyn

Inre tillsyn är administrativ till sin karaktär. Remisser skickas till Skatteverket och Polismyndigheten för kontroll av ekonomisk och personlig lämplighet hos bolag och personer i viktig ställning, så kallade personer med betydande inflytande (PBI). Den inre tillsynen består också i att andra myndigheter kan meddela kommunen om brister.

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen delas in i rutinbesök, påkallade besök eller uppföljningsbesök. Mycket av den förebyggande yttre tillsynen sker dagtid. Handläggarna informerar om viktiga regler och lagändringar. Tillståndshavaren har möjlighet att ta upp specifika frågor. Viss tillsyn sker i samordnad form med andra tillsynsmyndigheter såsom polisen, livsmedelsinspektörer, räddningstjänsten och Skatteverket. Handläggarna har för avsikt att göra i genomsnitt cirka 10 stycken dag- och tidig kvällstillsyn per månad. Sen kvälls- och natttillsyn sker cirka två till tre gånger om året i samverkan med polismyndigheten. Miljöenhetens målsättning är att alla tillståndshavare ska erhålla minst ett tillsynsbesök per tillståndshavare och år.

Vid yttre tillsyn kontrolleras

- Ordning
- Nykterhet
- Att servering inte sker till underårig
- Att överservering inte sker
- Att serveringsansvarig personal finns på plats
- Att restaurangen har tillredd mat att erbjuda
- Att menyns utbud uppfyller lagens krav
- Att alkoholfri dryck finns och att den visas upp
- Marknadsföring
- Göra stickprov och kontrollera alkohol (med hjälp av Tullverkets analyser).
- Att serveringsytan följs
- Att villkor i serveringstillståndet följs (ex förordnanden om ordningsvakter)
- Att kvitto erbjuds
- Att X-rapporten ur kassan visar korrekta uppgifter

Ny lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)

Den 1 juli 2019 trädde ny lag i kraft som innebär att alla försäljningsställen som är anmälda för försäljning av tobak måste ansöka om försäljningstillstånd. Nya försäljningsställen som ansöker efter 1 november 2019 får inte starta sin försäljning innan kommunen beslutat om tillstånd. Ett försäljningstillstånd för tobak meddelas den som visar att han/hon med

hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheter i övrigt är lämplig. Till ansökan ska bifogas ett egenkontrollprogram.

Vad gäller detaljhandel eller servering av folköl samt försäljning av e-cigarett har ingen förändring skett, där är det fortfarande ett anmälningsförfarande.

Förebyggande och inre tillsyn av tobak, e-cigarett och folköl

Miljöenheten har ett register över anmälda försäljningsställen och lämnar kontinuerlig information om lagar och vikten av legitimationskontroll. Denna information finns även på webben. Då tobakstillstånd idag krävs kommer det i framtiden att behöva göras en inre tillsyn såsom den som görs för serveringstillstånd. Ekonomiska kontroller görs och remisser skickas till Polismyndigheten för kontroll av lämpligheten hos bolag och personer i viktig ställning.

Den inre tillsynen består också i att andra myndigheter kan meddela kommunen om brister

Vid detaljhandel eller servering av folköl ska en anmälan samt egenkontrollprogram finnas. Lokalen ska också vara registrerad som livsmedelslokal. Vid försäljning av folköl måste det finnas matvaror (vanligt livsmedelssortiment) eller vid servering måste mat tillhandahållas. Den som bedriver detaljhandel med folköl ska utöva särskild kontroll över försäljningen och svara för att personalen har nödvändiga kunskaper.

Yttre tillsyn av tobak, e-cigarett och folköl

Kommunen ska enligt lagstiftningen bedriva tillsyn så att bestämmelserna följs. Tillsynen avser såväl tillståndshavare med fast försäljningsställe som tillståndshavare som meddelats tillfälligt försäljningstillstånd.

Vid yttre tillsyn informeras om vikten av ålderskontroll, lagkrav samt återkoppling om kontrollköpen som utförs av kommunen. Varje försäljningsställe får minst ett besök per år. Under de kommande åren är avsikten att öka samarbetet med Polismyndigheten. Den yttre tillsynen delas in i rutinbesök, påkallade besök eller uppföljningsbesök. Mycket av den förebyggande yttre tillsynen sker dagtid.

Vid yttre tillsyn kontrolleras

- Att försäljningsstället har tillstånd
- Egenkontrollprogrammet
- Kännedom om lagstiftningen
- Att tydliga och klart synliga skyltar om åldersgräns finns
- Exponering/marknadsföring
- Försäljning av matvaror
- Att märkning av tobak är korrekt
- Att ingen olaglig tobak finns på försäljningsstället
- Återkoppling och utskick av material.

Tobak - Om missförhållanden upptäcks kan kommunen meddela tillståndshavaren en varning eller i allvarliga fall återkalla försäljningstillståndet.

Kontrollköp - ålderskontroll vid försäljning av tobak, e-cigarettor och folköl

Kommunen gör sedan 2015 återigen kontrollköp hos handlarna som säljer tobak, e-cigarettor och folköl. Syftet med kontrollköp är att se om försäljningsställena förvisar sig om att de inte säljer tobaksvaror, e-cigarettor eller folköl till någon som är under 18 år. Kommunen anlitar ungdomar som fyllt 18 år. Kontrollköp får inte ligga till grund för administrativa sanktioner utan ska ses som underlag för dialog. Kontrollköpen sker under sen eftermiddag/kväll ett flertal gånger per år.

Kontroll av receptfria läkemedel

Från den 1 november 2009 gäller lag (2009:730) om handel med receptfria läkemedel. Genom införandet av denna lag fick detaljhandeln sälja vissa receptfria läkemedel. De läkemedel som får säljas är de som är anpassade för egenvård enligt lista från Läkemedelsverket. Tillsynen över denna försäljning i detaljhandeln sköter Läkemedelsverket genom att kommunen kontrollerar anmälda försäljningsställen och rapporterar de brister som finns till Läkemedelsverket. Kraven på näringsidkaren som säljer läkemedel är liknande dem som vid försäljning av tobaksvaror och folköl. Säljaren ska utöva egenkontroll genom att upprätta ett egenkontrollprogram. Verksamheten ska bedrivas i lämpliga lokaler, produkterna tillhandahållas på lämpligt sätt och inte locka till köp. Kommunen kontrollerar alla försäljningsställen enligt Läkemedelsverkets förordning.

Inre kontroll

Miljöenheten har ett register över anmälda försäljningsställen (efter anmälning gjord hos Läkemedelsverket). Egenkontrollprogrammet kontrolleras samt att försäljningsstället har ett giltigt partihandlartillstånd.

Yttre kontroll:

- Läkemedelsverkets checklista går igenom. (exponering, marknadsföring, reklamationer, förvaring, skyltning, datummärkning, personalens kunskap).
- Brister vid kontrollen rapporteras till Läkemedelsverket.
- Återkoppling görs till näringsidkaren.

Miljöenheten

Anna Pettersson, Anna-Karin Ryberg och Geraldine Hamad